

22.6.2022

VN/18604/2022
VN/18604/2022-STM-2

Till kommunerna, samkommunerna, landskapet Åland, regionförvaltningsverken och Transport- och kommunikationsverket

Beredskapen inom servicesystemet när de temporära bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller covid-19-epidemin upphör att gälla

Covid-19-pandemin fortsätter, och därför rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att de lokala och regionala myndigheterna fortsätter upprätthålla en beredskap inför eventuella nya epidemivågor. I och med att de temporära bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar upphör att gälla ger social- och hälsovårdsministeriet rekommendationer som gäller från och med den 1 juli 2022 för bekämpningen av covid-19-smitta i den gränsöverskridande trafiken och i vissa andra situationer, och för beviljandet av EU:s covidintyg för vacciner mot covid-19 som getts utomlands eller för genomgången covid-19 som bekräftats utomlands.

Den 30 juni 2022 går giltighetstiden ut för de temporära bestämmelser om hanteringen av covid-19-epidemin som finns i lagen om smittsamma sjukdomar (16 a–g §, 43 a–i § och 58 a–m §, 59 a–e §, 79 a §, 87 a §, 89 a § och vissa bestämmelser i 91 §). Social- och hälsovårdsministeriet styr kommunerna, samkommunerna, landskapet Åland, regionförvaltningsverken och Transport- och kommunikationsverket att beakta hurdana konsekvenser det kan få för de lokala och regionala myndigheternas behörigheter och förfaranden att bestämmelserna upphör att gälla.

Social- och hälsovårdsministeriet har berett ett förslag enligt vilket giltighetstiden för 58 a, 58 c–e, 58 g–h och 59 a–e och vissa bestämmelser i 91 § kan förlängas senare år 2022 om epidemiläget förutsätter det. Förslaget är på remiss från den 1 juni till den 24 juli 2022¹.

Beredskapen inför en ny covid-19-epidemivåg

Under pandemin har man varit tvungen att rikta verksamheten och resurserna inom social- och hälsovården till bekämpningen av covid-19-epidemin, vilket har försvagat tillgången till övrig vård och övriga tjänster. Epidemin har lett till en vård-, rehabiliterings- och serviceskuld. Samtidigt medför också ikraftträdandet av lagen om ordnande av social- och hälsovård den 1 januari 2023 behov att se över förfarandena i servicesystemet.

Enligt social- och hälsovårdsministeriet är det viktigt att utnyttja erfarenheterna från epidemitiden för att bygga upp en så bra beredskap som möjligt inom servicesystemet inför eventuella nya covid-19-

¹ Utlåtande.fi. Begäran om utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. <https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=d6c429a1-ac07-467f-859c-48e3a49c8fcb>

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
---	--	---------------------------------	---------------------	---

Social- och hälsovårdsministeriet

PB 33
00023 Statsrådet

Sjötullsgatan 8
Helsingfors

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi/sv

epidemifaser eller andra liknande epidemier. Man bör kunna avveckla den vård-, rehabiliterings- och serviceskuld som uppstått och försöka undvika att skulden växer.

I enlighet med den nya hybridstrategin tillsatte social- och hälsovårdsministeriet den 16 februari 2022 en arbetsgrupp för att utreda beredskapen inom servicesystemet för social- och hälsovård inför en eventuell ny covid-19-epidemivåg. Syftet med utredningen var att samla de viktigaste synpunkterna på social- och hälsovårdens beredskap i fråga om verksamheten och resurserna för bekämpningen av covid-19-epidemin i samband med att samhället öppnas under år 2022. Syftet var att stödja de behöriga myndigheterna när de förbereder och planerar de kunskapsbaserade och proportionella åtgärder som säkerställer att åtgärderna för att bekämpa epidemin och tillhandahålla de tjänster som behövs har tillräcklig kapacitet.

Arbetsgruppen publicerade sin slutrapport den 17 maj 2022². I rapporten presenteras förslag till olika åtgärder som kan bidra till att bygga upp en bättre beredskap i Finlands servicesystem för social- och hälsovård inför en eventuell ny covid-19-epidemivåg under hösten 2022 eller senare. En del av förslagen stärker servicesystemet också allmänt så att man kan hantera olika undantagssituationer bättre. Rekommendationerna är avsedda för de lokala, regionala och nationella myndigheterna.

Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att kommunerna och sjukvårdsdistrikten beaktar åtgärdsförslagen i arbetsgruppens slutrapport när de planerar beredskapen inför en eventuell ny epidemivåg. Ministeriet rekommenderar i synnerhet att kommunerna och sjukvårdsdistrikten förbereder sig på att covid-19 kan öka behovet av sjukhusvård tillfälligt i höst på grund av epidemin. Både inom primärvården och inom den specialiserade sjukvården bör avdelningarnas kapacitet planeras så att man klarar av coronapatienternas ökade vårdbehov utan att behöva minska övrig verksamhet i betydande grad. Det är skäl att utreda och utnyttja de olika möjligheterna att använda tjänsterna inom öppenvården för att minska behovet av vård på bäddavdelning. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att man fortsätter följa upp läget med hjälp av de regionala och nationella lägesbilderna. Utöver den epidemiologiska lägesbilden måste myndigheterna också samla in uppgifter om belastningen på servicesystemet. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att man förbereder sig på att fortsätta verksamheten i de regionala samordningsgrupperna.

Social- och hälsovårdsministeriet har redan inlett några av de åtgärder som arbetsgruppen föreslog. Social- och hälsovårdsministeriet har till exempel i samarbete med de nationella experterna uppdaterat den nationella strategin för testning och spårning av covid-19³ och Finlands vaccinationsstrategi för covid-19⁴. Social- och hälsovårdsministeriet främjar den ömsesidiga rapporteringen om lägesbilden mellan de regionala och nationella instanserna. Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter dessutom en arbetsgrupp för att utarbeta en nationell strategi för intensivvården.

Bekämpning av covid-19 i den gränsöverskridande trafiken

I och med att de temporära paragraferna 16 a–g § om hälsosäkerhetsåtgärderna i den gränsöverskridande trafiken upphör att gälla den 30 juni 2022 rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att kommunerna upprätthåller sin beredskap att vid behov införa hälsosäkerhetsåtgärder i den gränsöverskridande trafiken igen, om bekämpningen av covid-19 förutsätter det. Med stöd av den temporära 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket även i fortsättningen fatta beslut om obligatoriska hälsokontroller i fråga om flera personer samtidigt. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar också att de resenärer som anländer till Finland ges information om förebyggandet av covid-19. Social- och hälsovårdsministeriet påminner om att alla resenärer som anländer till Finland bör ha lika möjligheter att vid behov låta testa sig avgiftsfritt för covid-19.

² STM 2022:11 Beredskapen inom servicesystemet för social -och hälsovården inför en eventuell ny epidemivåg. Arbetsgruppens rapport finns på adressen <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164105>.

³ SHM: Testningsstrategi för covid-19 finns på adressen <https://stm.fi/sv/testningsstrategi-for-covid-19>.

⁴ SHM. Finlands vaccinationsstrategi för covid-19. Finns på adressen <https://stm.fi/sv/vaccin-mot-coronaviruset>

Åtgärder för att förebygga smittspridning i förplägnadsrörelser, på offentliga tillställningar och i persontrafik

I och med att de temporära 58 a–m § om hygienåtgärder och förutsättningar för användning av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin upphör att gälla den 30 juni 2022 rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att verksamhetsutövarna fortsätter sörja för att lokaler och ytor rengörs och att kunder och deltagare har en möjlighet att tvätta sina händer. Det rekommenderas att verksamhetsutövarna sörjer för att det är gles mellan alla kunder vid ankomsten till och vistelsen i lokalerna och för att smittorisken är så liten som möjligt i verksamheten. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att kunderna, deltagarna och verksamhetsutövarna beaktar Institutet för hälsa och välfärds uppdaterade anvisningar om förebyggandet av smittspridning. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att kommunerna, samkommunerna och tillsynsmyndigheterna ger anvisningar om att även privata aktörer ska beakta hygienanvisningen i sin verksamhet.

EU:s covidintyg över vacciner som getts utomlands eller över genomgången covid-19 som bekräftats utomlands

Även den temporära 58 l § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller beviljande av covidintyg för vacciner som getts utomlands upphör att gälla den 30 juni 2022, eftersom det inte anses nödvändigt att förlänga giltighetstiden då den nationella användningen av EU:s covidintyg (s.k. Coronapasset) och kraven på covidintyg vid ankomst till Finland upphör. I fortsättningen är behovet av EU:s covidintyg beroende av om mållandet kräver intyg av de resenärer som anländer till landet.

Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att kommunerna fortsätter bevilja EU:s coronavaccinationsintyg för vacciner som getts utomlands. Dessutom rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att kommunerna i fortsättningen ska bevilja intyg över genomgången covid-19 på begäran till personer som i ett annat EU-land eller ett land utanför EU eller vid en ambassad i Finland fått det bekräftat att de fått ett positivt covid-19-testresultat.

Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att intyg inte ska beviljas till turister eller andra resenärer som vistas en mycket kort tid i Finland. Beviljande av intyg rekommenderas inte heller i fråga om personer som har vaccinationsintyg eller intyg över genomgången covid-19 som beviljats av ett annat EU-land eller ett sådant land utanför EU med vilket EU har ingått en överenskommelse om de digitala covidintygens kompatibilitet.

EU:s förordning om de digitala covidintygen trädde i kraft den 1 juli 2021. Den 1 juli 2022 ska EU fatta beslut om en eventuell förlängning av förordningen ⁵. I förordningen gjordes några mindre ändringar i samband med att giltighetstiden förlängdes. Enligt artikel 5 i förordningen ska medlemsländerna fortsättningsvis bevilja covidintyg till personer som fått ett vaccin mot covid-19. Vid beviljandet av covidintyg ska medlemsländerna beakta de vaccindoser som personen fått tidigare, oberoende av om de har getts i det land som beviljar covidintyget eller i ett annat EU-land.

Beslut om huruvida en person som har vaccinerats eller testats utomlands beviljas EU:s covidintyg fattas i Finland av den kommunala myndighet som ansvarar för hälso- och sjukvården. Bestämmelser om samarbete mellan kommuner och samkommuner finns i kommunallagen (410/2015). Enligt 49 § i den lagen kan kommuner och samkommuner med stöd av avtal sköta sina uppgifter tillsammans. Kommunen kan ingå avtal om beviljandet av EU:s covidintyg så, att uppgiften sköts av en annan kommun eller en samkommun.

Eftersom beslutet om beviljande av EU:s covidintyg inverkar på personens rättigheter, är beslutet ett förvaltningsbeslut som omfattas av bland annat förvaltningslagen. Om kommunen beslutar att bevilja EU:s covidintyg med grund i hälsodata om en covid-19 som konstaterats utomlands, krävs det från och med den 1 juli 2022 efter det att 58 l § i lagen om smittsamma sjukdomar upphört att gälla att den person som beviljas intyg ges ett skriftligt beslut om beviljandet. Om beslutet om beviljandet är negativt, ska sökanden ges ett avslagsbeslut. Både till ett positivt och till ett negativt förvaltningsbeslut ska det bifogas en besväransvisning. Den som beslutet gäller har rätt att söka

⁵ EU-förordning 2021/953: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A02021R0953-20220224>

ändring i beslutet på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). När Ålands förvaltningsmyndighet fattar beslut tillämpas bestämmelser som gäller denna.

Social- och hälsovårdsministeriet konstaterar att antecknande av korrekta uppgifter om länderna i sådana EU-covidintyg som beviljas med grund i hälsodata om covid-19 som konstaterats utomlands endast kan göras genom att använda den nationella utskrifts- och registreringstjänsten (KTKP). Tjänsten har nu ändrats så att det är möjligt att registrera covid-19-testresultat som fått utomlands i Kanta, och efter registreringen skapas EU:s intyg över genomgången covid-19 automatiskt i Kanta. Kommunerna har använt tjänsten för att bevilja EU:s vaccinationsintyg över vacciner som getts utomlands och för att skriva ut EU:s vaccinationsintyg till personer som inte har möjlighet att använda Kanta-tjänsten. Utskrifts- och registreringstjänsten kan användas avgiftsfritt vid alla verksamhetsställen inom den offentliga hälso- och sjukvården.

För att bevilja EU:s covidintyg med grund i hälsodata om covid-19 som konstaterats utomlands krävs det att de intyg som getts utomlands har bekräftats vara riktiga, att KTKP-tjänsten kan användas och att förvaltningsbeslut ges. Därför rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att kommunerna ordnar beviljandet av intygen genom det regionala samarbetet. På Institutet för hälsa och välfärds webbplats finns en anvisning om detta till kommunerna.

Mer information

- Institutet för hälsa och välfärd: Anvisning till kommuner om registrering av positiva testresultat som fått utomlands: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/tietoa-rokotuksista/rokottamisen-vaiheet/rokotusten-kirjaaminen/koronavirusrokotusten-kirjaaminen-rakenteisesti-potilastietojarjestelmaan/koronatodistus-terveydenhuollon-ammattilaisten-ohjeet/koronatodistus-ulkomailla-saadusta-positiivisesta-testista>

Kanslichef

Kari Hakari

Avdelningschef

Taneli Puumalainen

Bilagor

-

Distribution

Kommunerna
Samkommunerna för social- och hälsovård
Ålands landskapsförvaltning
Regionförvaltningsverken
Transport- och kommunikationsverket

För
kännedom

Institutet för hälsa och välfärd
Kommunförbundet
Valvira
Kommunikationsministeriet
Statsrådets kansli

VN/18604/2022-STM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: